

Otázka: Globální problémy

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Barča

1. Charakterizujte globální problémy, systém mezinárodní bezpečnosti a hlavní mezinárodní organizace
2. Demografický vývoj, životní prostředí- ekologie, desertifikace, epidemie a pandemie
3. Vězeňství a význam spravedlivých a přiměřených trestů

Globální problémy (z lat. Globus terrae- zeměkoule) jsou ty problémy, které se týkají celého lidstva a přesahují hranice jednotlivých států. Jejich neřešení hrozí vážným znehodnocením životních podmínek či dokonce zánikem lidské civilizace. K hlavním globálním problémům patří

Roku 1795 Immanuel Kant napsal: „Pokrok ve vojenské technice donutí lidi učinit to, k čemu je měly již dávno přivést morálka a rozum“

Mezinárodní organizace:

- 1) Společnost národů- 26.6. 1920 (její existenci požadoval poslední z Wilsonových Čtrnácti bodů z ledna 1918). Byla ustanovena na mírové konferenci v Paříži.
- 2) OSN- 26.6. 1945- San Francisco
- 3) NATO- 4.4. 1949- Washington
- 4) KEBS- 3.7. 1973- Helsinky, Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě

Jde o neuzavřený proces a významnou roli zde i konference a smlouvy týkající se zákazu zkoušek jaderných zbraní, výroby chemických zbraní, odzbrojování atd. Mírové soužití může vzniknout jen rozvíjením demokracie a nenásilným řešením konfliktů, to je i cíl kolektivní bezpečnosti.

a) Demografický vývoj

(Demografie je společenská věda zkoumající počet a složení obyvatelstva atd.)

Přelidnění: Z hlediska prostého počtu obyvatel ještě naše planeta přelidněná není: záleží mnohem více na tom, kolik jedinec potřebuje potravin, surovin, energie a kolik produkuje odpadků a škodlivin. (Např. spotřeba vody na 1 obyvatele v USA je stokrát větší než v Číně a podobně je tomu s energií. Kdyby k podobné spotřebě docházelo u všech obyvatel planety, pak by země byla skutečně přelidněná a pravděpodobně nenapravitelně by se vyčerpala během několika desetiletí).

Tempo nárůstu obyvatel: Roku 1500: 500 miliónů lidí

1900: 1.5 miliardy

1960: 3 miliardy

2011: 7 miliard

Každý den přibývá čtvrt miliónu lidí

b) Životní prostředí

-**ekologie** (nauka o vztazích organismů k prostředí)

Mezi nejvážnější problémy patří úbytek orné půdy. což způsobují tyto faktory:

c) Desertifikace (zvětšování rozsahu pouště)

Byla dlouho pokládána za následek podnebních změn. její hlavní příčina však zřejmě spočívá v tom, že lidé přetěžují přírodu svými příliš velkými požadavky. Zemědělská půda je kromě zosolování ničena erozí (kácením lesů a zoráním půdy dochází k jejímu rozrušení a v důsledku toho k zprašňování či odplavování ornice) a nakonec písčnými přesypy. Příkladem je Sahara. která se posunuje na svém jižním konci o 3 km za rok.

Příklady zasolování a eroze lze nalézt již v antice: nevhodný systém zavlažování vedl k zasolování půdy např. v Mezopotámii, což ovlivnilo místní civilizace pravděpodobně výrazněji než nájezdy nepřátel.

Též kácení lesů je odnepaměti jeden z nejvýznamnějších faktorů ničení krajiny člověkem. Timto způsobem se například změnil rozlehlý cedrový les v Libanonu v poušť.

V současnosti lze nalézt příklady zasolování a eroze. i když jsou neméně drastické:

- Od 60. let našeho století se zmenšuje v Rusku Aralské moře. které je největším jezerem na světě. Příčinou jeho vysychání je umělé zavlažování 7.5 mil. ha zemědělských monokultur. Převážně bavlníkových. V důsledku nevhodného zavlažování se stalo neuvěřitelné: koryto jednoho ramene řeky Syrdarji vyschlo.

- Umělé přehradý. které brání záplavám a tedy přirozené obnově orné půdy. přináší tedy moderní době nejen užitek, ale i katastrofu v podobě eroze a vyčerpání půdy. Typickým příkladem je Asuánská přehrada v Egyptě. Zde se dokonce objevují v deltě řeky nemoce, které zde dříve neexistovaly.
- Zemědělské monokultury ničí přirozené prostředí. Často jsou celé tyto oblasti také zamořené chemikáliemi.
- Přirozenou erozi způsobuje i moře (např. na některých ostrovech před pobřežím Floridy odnáši moře ročně až 7 m pláže).
- Vypalování lesů v Brazílii a jiných oblastech deštných lesů poskytuje uživatelům těchto krajín jen velmi krátce trvající užitek.

d) Epidemie - pandemie (rozšíření nakažlivé nemoci velkého rozsahu)

Kromě stále ještě prežívajících středověkých nemoci jako cholera, mor apod. se objevila nová a daleko aktuálnější hrozba - AIDS (podle statistik se jen v USA nakazí každé dvě minuty jeden člověk).

Mezi nemoci „moderní“ doby však patří bohužel stále i hladomor. Negativně působí na potravinový deficit hromadné stěhování obyvatelstva z venkova do měst. Zejména v rozvojových zemích se milióny lidí přesídlují do ghett a brlohů na předměstích velkoměst. Odtržení od tradičních zdrojů marně hledají práci a způsob obživy.

Ještě v roce 1979 si hlad vyžádal ve světě 50 miliónů obětí. Přitom stále ještě dnes trpí 1.5 miliardy lidí podvýživou. 2 mld. lidí musí títí bez nezávadné pitné vody. Ještě dnes umírá hlady 40 000 děti denně. Řešit tyto problémy lze řešit pouze globálně. ve spolupráci se všemi státy.

Řešení této situace netkví pouze v humanitárních akcích. ale v globalizaci řešení vztahů mezi

rozvinutými a rozvojovými státy.

e) Nové aspekty globalizace:

Boj proti oteplování klimatu

Skleníkový efekt a ozónová díra

Kdyby ve výšce 14 – 35 km nebyl stinici plynový kryt, nebyl by život na Zemi možný. Ale již po několik desetiletí znečišťujeme ovzduší látkami, které ničí ozón. Zejména fluorochlorouglodidy (tzv. freony) způsobily nad Antarktidou obrovskou „ozónovou díru“ (otvor v ozónové vrstvě). Tudy prochází nebezpečné ultrafialové záření, jež by mohlo ohrozit rostliny i živočichy. (Ultrafialové záření zabíjí mikroorganismy, a proto se v nemocnicích používá jako dezinfekční prostředek).

Kdyby se spinily nejhorší předpovědi a v důsledku skleníkového efektu stoupla teplota o 1-3 stupně, stoupla by hladina moří a některá města jako Amsterdam, Dubaj, Hongkong, Los Angeles, Rio de Janeiro, Šanghaj, Sydney a Tokio by ve 21. století byla zatopena.

Trest – Společenské odsouzení činu a jeho pachatele vyslovuje stát uložením trestu.

- Odnětí svobody- nejvýše na 15 let (kromě výjimečného trestu)
- Ztrátu čestných titulů a vyznamenání
- Obecně prospěšné práce- 50-400 hodin
- Ztrátu vojenské hodnosti
- Zákaz činnosti
- Propadnutí majetku
- Peněžitý trest- od 2 tisíc do 5 milionu
- Propadnutí věci
- Vyhoštění- jenom pachatele který není občan ČR

- Zákaz pobytu

Podmíněný trest- pachatel na svobodě s pravidelnými kontrolami soudu

Nepodmíněný trest- vykonává trest

Výjimečný trest- odnětí svobody od 15- 25 let nebo na doživotí(dož.- pouze za vraždu nebo podoné hrůzy)

4 typy věznic- S dohledem (netrestaní pachatelé, nedblost)

S dozorem- (již trestáni, nedbalost)

S ostrahou- za úmyslný čin

Se zvýšenou ostrahou- pachatelé s doživotním trestem apod.

Podmíněné propuštění- po polovině trestu (případně dvou třetin) pokud se odsouzený prokázal jako polepšený.

Ochranná opatření- ochranné léčení- lidé s duševní chorobou (jsou pro svět nebezpeční)
ochranná výchova- u osob mladších 15 let a u mladistvých zabrání věci.